

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXVIII. — Izdan in razposlan dne 30. julija 1907.

Vsebina: (St. 172—175.) 172. Razglas, da se podaljšuje doba uradovanja poletne carinske podružnice Gargella. — 173. Ukaz o ustanovitvi finančnih nadzorništev v Celovcu in Beljaku. — 174. Dopustilnica za ozkotirno lokalno železnico s parnim obratom od Moravske Ostrave čez Peterswald v Karwino s krilom k stiku z lokalno železnico Hrušova—Poljska Ostrava. — 175. Dopustilnica za lokalno železnico z ozkim tirom od Gornjega Bolcana v Klobenstein.

172.

Razglas finančnega ministrstva z dne 20. julija 1907. l.,

da se podaljšuje doba uradovanja poletne carinske podružnice Gargella.

Po razglasu finančnega ministrstva z dne 1. junija 1905. l. (drž. zak. št. 92) za čas od 1. dne maja do konca oktobra vsakega leta ustanovljena doba uradovanja poletne carinske podružnice Gargella se podaljšuje od leta 1907. naprej do konca novembra vsakega leta.

Korytowski s. r.

173.

Ukaz finančnega ministrstva z dne 23. julija 1907. l.

o ustanovitvi finančnih nadzorništev v Celovcu in Beljaku.

Na podstavi Najvišjega sklepa z dne 13. junija 1907. l. se ustanovljata v Celovcu in Beljaku finančni nadzorništvi, ki začneta svoje poslovanje s 1. dnem avgusta.

Finančnemu nadzorništvu v Celovcu se odkazujejo kontrolni okraji Celovec, Št. Vid, Breže, Velikovec in Wolfsberg, finančnemu nadzorništvu v Beljaku pa kontrolni okraji Beljak, Potafel, Mauthen, Gornja Bela in Špital.

Teh oblastev dolžnost je, v okrajih, za katere so postavljena, po zakonih in predpisih, obstoječih gledé tega, upravljati posrednje davščine, posebno davščino od žganih opojnih tekočin (točnina) in državne monopole ter oskrbovati stvari finančne straže.

Korytowski s. r.

174.

Dopustilnica z dne 26. julija 1907. l.

za ozkotirno lokalno železnico s parnim obratom od Moravske Ostrave čez Peterswald v Karwino s krilom k stiku z lokalno železnico Hrušova—Poljska Ostrava.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministri mestni občini Moravska Ostrava po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju

železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ter zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, ki jo je izvršiti kakor ozkotirno lokalno železnico, določeno edino le za promet oseb, prtljage in blaga v kosih, od Moravske Ostrave čez Peterswald v Karwino s krilom k zvezi z lokalno železnico Hrušova—Poljska Ostrava.

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživa koncesijonarka v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) omejenje ugodnosti.

§ 2.

Koncesijonarka je dolžna, gradnjo dopuščene železnice dokončati najdalje v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po njej obrat neopregoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bode držala gorenjega roka za gradnjo in pa da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dá koncesijonarka na zahtevanje c. kr. državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdelava dopuščena železnica, se podeljuje koncesijonarki pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesijonarki tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni korist.

§ 4.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice

in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice, in pa po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dadó morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbé in prometni predpisi, predpisani v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§ 5.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru ter gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo vsakčas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožnike, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in kontrolne zборе.

Koncesijonarka je dolžna, da pristopi k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opremnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje pristopiti k vsakčas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, in pa vsakčas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarko moč in veljavo z dnem, katerega se začne po dopuščeni železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó šele po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarko veljavnost tedaj, kadar se ji priznanijo uradno.

Te dolžnosti ima koncesijonarka samo v toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj te proge in na olajšila, dodeljena vsled tega gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesijonarka je dolžna, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 6.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj slično veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči za vojaške prevoze.

§ 7.

Koncesijonarka nima pravice oddajati obrat dopuščene železnice tretjim osebam, razen če državna uprava to izrečno dovoli.

Državni upravi se pridržuje pravica, kadarkoli prevzeti obrat dopuščene železnice in ga v potem še ostali dopustilni dobi voditi na račun koncesijonarke.

V tem primeru mora koncesijonarka stroške, ki so res nastali vsled tega obratovanja, povrniti državni upravi.

V ostalem je načine, kako je voditi ta obrat, uravnati z obratno pogodbo, ki se sklene s koncesijonarko.

§ 8.

Koncesijonarka je dolžna, poskrbeti za oskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za oskrbo njihovih rodbin in v ta namen pristopiti k pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železniško podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za koncesijonarko, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To oskrbo v onemoglosti in starosti je izvršiti takó, da mora koncesijonarka ali podjetje, ki stopi

na njeno mesto, zglasiti stalne uslužbence z dnem, katerega se stalno namestijo, izmed drugih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kakor vodje lokomotiv, kurjači, sprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob primerni uporabi najpozneje, ko so dovršili tri službena leta, pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri svoji pokojninski blagajnici.

§ 9.

Koncesijonarka ima dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) vsakčas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno rabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se šele napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§ 10.

Znesek napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res uporabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, vštevši nabavo vozil, ter za dotacijo glavnične rezerve, katero določi državna uprava, in se prav izkažejo, prištevši interkalarni obresti, ki se res izplačajo med gradjenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti k napravni glavnici, če je privolila državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški prav izkažejo.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

§ 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo železniško podjetje v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Če se železnica odkupi pred pretekom v § 1 ustanovljene začasne davčne prostosti, je v ostali dobi davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki jo je izplačati davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu odkupno rento ovedeti tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let in odbije od donosov. K temu, kar je ostanka, se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej od odkupne rente plačevati po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), priračuni ena devetinka tega čistega donosa kot pribitek.

3. Če bi se pa železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladami ter drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračuniti davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni rentni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke teh čistih donoskov.

4. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesijonarki kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ako bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom ali kadar bi po spredaj stoječih določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v od-

stavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo z odobrilom državne uprave v založbo vštavnih napravnih stroškov vzprejetih železniško-knjižno zagotovljenih zajmov, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država plačuje spredaj navedeno letnino v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesijonarki rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje pravica, da prevzame, da kadarkoli mesto koncesijonarke sama plača zajme, vzprejete v dobavo novcev za dopuščeno železnico, v znesku, ki v času odkupa še ni poplačan po odobrenem razdolžnem črtežu; v tem primeru je odkupno rento, ki jo je plačati, znižati za terjatev v obrestovanje in razdolžbo oznamenjene zajmove glavnice in pa, ako pride tako, za tej terjatvi primerno kvoto pribitka, ki ga je v zmislu določil odstavkov 2 in 3 prišteti poprečnemu donosu.

7. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesijonarki, plačati glavnico, ki je enaka znesku glavnice, po štiri od sto na leto, diskontovane vrednosti teh plačil, računaje obresti od obresti — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

8. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 7, brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo še z nepplačanimi ostanki z odobrilom državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštévši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarke, in postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnice reserve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilom državne uprave.

9. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priložbi železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v zalozbo terjatev države ali iz drugih pravnih nalogov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 7), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

10. Državni upravi se pridržuje pravica, vročivši odkupno izjavo postaviti hkratu posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenjenost.

11. Koncesijonarka je dolžna poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonarka ne izpolnila te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesijonarke in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjane imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bode odkupljena železnica obratovala za račun države, in potem-

takem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

12. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 9) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonarka je dolžna, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne z njene strani.

§ 12.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9., lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme po pogojih, navedenih v § 16, izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka.

§ 13.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, vštrevši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarke, in postranska opravila, in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso bile že določili primerno porabljene z odobrilo državne uprave.

§ 14.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§ 11), obdrži koncesijonarka last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katera si je

koncesijonarka sezidala ali pridobila sama po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§ 15.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Državna uprava ima tudi pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in se posebno po nadzornih organih, pošiljanih ob stroških koncesijonarke, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

§ 16.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okoliščinah izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe. Zlasti se sme izreči da je dopustilo izgubilo moč še pred potekom dopustilne dobe, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 2 ustanovljene o dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

Derschatta s. r.

175.

Dopustilnica z dne 26. julija 1907. l.

za lokalno železnico z ozkim tirom od Gornjega Bolcana v Klobenstein.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministristvi delniški družbi Rittner-železnice v Bolcanu po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ter zakonov z dne 31. decembra

1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) dopustilo za gradnjo in obrat ozkotirne lokalne železnice z električnim obratom od Gornjega Bolcana v Klobenstein.

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice uživa družba v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz leta 1895.) omenjene ugodnosti.

§ 2.

Družba je dolžna, gradnjo dopuščene železnice dokončati najdalje v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter tudi vzdrževati po njej obrat nepretrgoma ves čas dopustila, ki traja do vštetelega 2. dne julija 1906. l.

Da se bode držala gorenjega roka za gradnjo in pa da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dá družba na zahtevanje c. kr. državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje družbi pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje družbi tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§ 4.

Družbi se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministristvu za železnice, in pa po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po

redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dadó morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§ 5.

V ostalem je šteti spočetka oznamjeno lokalno železnico za celokupno sestavino podjetja lokalne železnice od Bolcana v Gornji Bolcan (Rittner-železnica), ki je predmet dopustilnice z dne 3. julija 1906. l. (drž. zak. št. 137) in določila §§ 5 do vštévši 15 imenovane dopustilnice je s polno vsebino uporabljati tudi na lokalno železnico, ki je predmet te dopustilnice.

Derschatta s. r.

